

(D¼ÑfD-D, D°D° D, D¾D-D²ÑfÑtDµÑšDµ) D, DœD°Ñ€D¾D¾ D'D,Ñ~ÑšD,Ñ) (Ñ•D²DµÑ,D»D¾).

D°DµD»DµD½D° DÝÑ€D¾Ñ,D,Ñ)-DÝDµÑ,Ñ€D¾D½D,Ñ~DµD²D,Ñ) D, DœD, D»D¾Ñ~Dµ D"D¾D½ÑtD,Ñ)

CRVLĐ^I RASAD - Miloje DonÄ•iÄ†
Napisala Jelena ProtiÄ†-PetronijeviÄ†

Krajem 2010.godine izaÄ•ila je nova knjiga poezijeÄ• Miloja DonÄ•iÄ†a u izdanju KnjiÄ•evne zajednice Bora StankoviÄ† iz Vranja. Knjiga nosi postapokaliptički naslov CRVLĐI RASAD, a prva pesma u knjizi je Ogrlica za domovinu.Ä• Svojim prepoznatljivim metonimijskim pristupom autor povezuje Ä•itav niz negativnih pojava koje Ä•ine tu ogrlicu iz naslova pesme. U spoju metonimije i metafore pesnik stvara lanac asocijacija uÄ•asa pokupljenih iz sopstvene svesti i podsvesti, uz neku iskru nade. Pesnik pruÄ•a, kako sam kaÄ•e taj crni kliker Ä•ito sija u meni... Da, to je taj crni ukras, doprinos pesme, savest, nemir, moranje, obaveza da se napiÄ•je i kaÄ•e svetu da se dovoljno zna i da nije dragoceno Ä•utanje. Dragoceno je reÄ•itiÄ• neÄ•ito u odbranu talenta, poÄ•itenja, pravdoljubivosti, iskrenog patriotizma.Ä• Uprkos uplivu globalizmaÄ• neko brani svoju malu domovinu koja je na ruletu kako kaÄ•e prvo od pet poglavlja knjige.

Prva pesma je predloÄ•ak za razmatranje mraÄ•nije strane srpske istorije. Za razliku od prethodne knjige GLODAR NAD HUMKOM, u ovoj se autor okreÄ•te u potpunosti sopstvenom narodu i sopstvenom dvoriÄ•itu, kako bi se u njegovom metonimijskom stilu reklo. Miloje DonÄ•iÄ† skreÄ•te paÄ•anju na nedopravljenost nacionalne bibliografije i na slabosti nosilaca savremene istorije koja se upravo stvara poniÄ•tavajuÄ•iÄ• mnogo toga zateÄ•enog Ä•ito je bilo dobro. Takozvanu druÄ•tvenu elitu pesnik ovim pesmama proziva, podvlaÄ•eÄ•i nedoraslost i moralni padÄ• onih koji Ä•ine lice jedne drÄ•ave. A to je i domovina Hajduk Veljka i Patrijarha Pavla i Ä•rtava sa Ä•egarske kule. Pesnik poentira da savremeni nosioci politiÄ•kog i druÄ•tvenog uticaja nisu dostojni prethodnika i tradicije drÄ•ave koju predstavljaju. Data je slika bolesnog stanja na koje se ljudi naviknu, jer im se niÄ•ta bolje ne nudi, pa i ne prepoznaju u kakvom tunelu Ä•ive. Kao u nekom nadrealnom filmu ili nekom muÄ•nom snu reÄ•aju se slike, a kulminiraju u poslednjoj strofi i poslednjem stihu pesme PROTEZA ZA NACIONALNU ENCIKLOPEDIJU. Taj stih glasi- Zalud trepte sveÄ•te oko mrtvog roÄ•endana.

Autor pokazuje sumnjiÄ•avost i nepoverenje prema nekim kompromisima pravljenim u proÄ•losti. Naziremo slavne liÄ•nosti Ä•ije postupke i stavove DonÄ•iÄ† dovodi u pitanje. Neke osobine i karakteristike tih ljudi se dovode do groteske i karikature. Autor je surovo indirektan. Prikazuje nekoga preko simbola, na primer, Ä•itula najavljuje Vuka KaraxiÄ†a. Kontrasti su presudni u prepoznavanju ove poezije. Tako se suÄ•eljavaju crno i belo, svetlo i tama, starost i mladost i tako redom u skladu sa naslovom knjige koja je nastavak prethodne i sluti na raspad, grozotu, zapravo moralno rasulo i svekoliku truleÄ•. Da li je svet baÄ•i toliko posrnuo a mi to i ne primeÄ•ujemo, jer smo postali deo svega toga, deo Ä•itave slike koja proganja pesnika. On vizionarski sagledava Ä•iÄ•ak domovine dok na jarbolu otrovnica sija. MoÄ•emo pretpostaviti na koju se zastavu misli.

Neke su pesme posveÄ•ene pojedinim liÄ•nostima ili dogaÄ•ajima, aleksinaÄ•kim rudarima, na primer. Iza naslova Profesor sa biraÄ•kom kutijom na grudnom koÄ•u slede stihovi iz utrobe mu piÄ•ite komadi klavira, nadrealna situacija kao sa Dalijeveog platna. DonÄ•iÄ†, dobitnik Lorkine i Apolinerove nagrade ide tragom nadrealista. Ima tu prepoznavanja i Pikasovih pomerenih likova i uglova iz kojih se istina moÄ•da bolje sagledava. Dali je u svojoj likovnu poetiku uveo reÄ• hipersvest koja se odnosi na kreativno istraÄ•ivanje slika svesti i podsvesti. DonÄ•iÄ† se ne snebiva tog razokrivljanja, posebno na polju kolektivno nesvesnog. Slike do kojih on dolazi osvetljavaju ovu poeziju kao fleÄ•i, munja ili oÄ•itrica noÄ•a. I visoko cenjeni slikar Vlada VeliÄ•koviÄ† ostavlja na svojim delima golog Ä•oveka u pratnji mraÄ•nog glodara. Zar to nije egzistencijalna usamljenost i strah pred propadljivoÄ•tu tela koju nalazimo i u ovoj knjizi?

U poglavlju MAPA NEPOGODA u pesmi Gradska veÄ•nica saznajemoÄ• da sa ekrana i novina ambrozija guÄ•i, dakle korov se uselio na medije. I joÄ• saznajemo dva tri crva preglasaÄ•je mrava. Simbolika i alegorija iskazane kao u basni, ali ne opominju nego slikaju postojeÄ•te stanje. To je stanje kao posle katastrofe, stanje raspada u kojem ima posla samo za one koji se bave razlaganjem mrtvih tela. Crvi imaju posla.

Prepoznaje se poneka pesma inspirisana datumima kao Ä•ito je Sretenje 2009, parodija drÄ•avnog i vojnog praznika. Pesnik obaveÄ•tava i da je diplomirao sin ministra i da je zbog toga zapaljeno sedam kafiÄ†a i sruÄ•ena centralna gradska bista. Bilo bi smeÄ•no da ne ostavlja gorak ukus po kojem se prepoznaje satira. Skoro svih 60 pesama ove knjige imaju taj ukus. BriÄ•ljivo isklesan naslov Domovinska blagodarnica za Branu PetroviÄ†a jeste odbrana za pesnika koji je iznad svih obiÄ•nih i knjiÄ•evnih vlasti koje bi da ga zarobe. To jeste potpuna satira, sa crno obeleÄ•enim taÄ•kama sarkazma. Ima toga i u pesmi Buxetarnica bez registarskog broja u kojojÄ• pesnik razotkriva mraÄ•ne zagraniÄ•ne radnjeÄ• u blizini svetih mesta na Kosovu, tamo gde se podiÄ•e sunce iznad Ä•ice. Pesma neobiÄ•nog naslova Krstokukac, govori o padu Berlinskog zida i o novim i starim rasporedima snaga na tom mestu. Pesnik reaguje na pomeranje nekih granica i gubitak kriterijuma u osnovnim ljudskim opredeljenjima kao Ä•ito je brak izmeÄ•u muÄ•karca i Ä•ene. O tom pomernijima kriterijuma govori pesma Plava zvezdarnica - homo venÄ•anica. Tema jedne pesme jesu i devojke, tzv. SponzoruÄ•je koje bi za raskoÄ•an Ä•ivot prodale i duÄ•u i telo.

Pesnik govori u rimovanom stihu koji je katkad u simetriÄ•nim strofama, katkad u sloÄ•enijoj, razuÄ•enoj formi. Rima je ponekad parna, ponekad unakrsna. Slojevi koji Ä•ine pesmu kao da su u ovom sluÄ•aju zalepljeni, sjedinjeni slikom koja

osvaja iz mraka. I zvuk i reÄ•, iÄ• pesnikova poruka, nadolaze odjednom. Neko bi rekao, treba imati stomak za ovu knjigu. Ali vredi pokuÅ¡ati. Äƒitalac Äƒte otkriti neÄƒito novo, Äƒito ni sebi samom sebi nije smeo da prizna.

Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ Äƒ
Jelena ProtiÄƒ†-PetronijeviÄƒ† Äƒ

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° ĐŸŃ€Đ½Ń,Đ,Ń†-ĐŸĐμŃ,Ń€Đ½Đ½Đ,Ń°ĐμĐ²Đ,Ń† Đ, ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń†

ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń† Đ³Đ½Đ²Đ½Ń€Đ, Ń°Đ²Đ½Ń°Ńf Đ½Đ½ĐμĐ·Đ,Ń°Ńf

ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń† Đ³Đ½Đ²Đ½Ń€Đ, Ń°Đ²Đ½Ń°Ńf Đ½Đ½ĐμĐ·Đ,Ń°Ńf

Đ°Ń€Đ°Đ½Đ°Đ½ Đ†Đ,Đ½Đ,Ń†

Đ°ŃfĐ±Đ½Đ°Ń€Đ°Đ³ ĐžĐ±Ń€Đ°Đ°Đ½Đ²Đ,Ń†

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° ĐŸŃ€Đ½Ń,Đ,Ń†-ĐŸĐμŃ,Ń€Đ½Đ½Đ,Ń°ĐμĐ²Đ,Ń† Đ, ĐœĐ,Đ»Đ½Ń°Đμ Đ°Đ½Đ½Ń†Đ,Ń†

Đ°Đ,Đ°Đ½Đ»Đ° Đ°Ń€Đ°Đ°Đ,Ń†

Đ°Đ,Đ°Đ½Đ»Đ° Đ°Ń€Đ°Đ°Đ,Ń†

ĐŃ†ĐμŃ°Đ½Đ,Ń††Đ, Đ½Ń€Đ½Đ½Ń††Đ,Ń°Đμ

Đ°ĐμĐ»ĐμĐ½Đ° Đ°Đ°Đ°Đ½Đ½Đ²Đ,Ń† Đ, Đ°Ń€Đ°Đ½Đ°Đ½ Đ†Đ,Đ½Đ,Ń†

Đ°Đ½Ń,ĐμŃ€Đ²Ń°Ńf Đ·Đ° Đ°Ń€ŃfŃ°ĐμĐ²Đ°Ń†Đ°Đμ Đ½ĐμĐ°Đ,Ń°Đμ

ĐŸĐ»Đ°Đ°Đ°Ń, Đ½Ń€Đ½Đ½Ń††Đ,Ń°Đμ Ńf ĐšŃ€ŃfŃ°ĐμĐ²Ń†Ńf